



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio Decalogi Duabus distincta partibus

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitate, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

Consensus, Palpo, paragraph. 3.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

& crudelius. Aio, esse probabile, me teneri ad restitutionem, quia de facto damnum infero: at esse etiam probabile, non teneri, quia verum non est, à me damnum quoad substantiam, fuisse illatum: fuit enim à præcedente deliberatione, & solum ego causa fui in qualitate, seu modo. Confirmabat hanc doctrinam P. Ioseph de Augustino, à quo illam habui, hoc exemplo; nam si segetes v. g. inimici mei conflagrarent, sine vlla spe auxilij, & ego ex odio flammam adderem, licet peccem, tamen, quia novum damnum non facio, non obligor ad restitutionem, ita ergo in casu nostro &c.; loquimur autem solum ad restitutionem: nam cæterum, quando citius ex meo consilio mors alicui inferitur, cum sim causa accelerationis injustæ mortis, in irregularitatem incurro. Scio, Hurtad., dū sic habere: non incurritur irregularitas, quando absque mandato, aut consilio aut incitatione aut animatione alias erat faciendum homicidium, quoad substantiam, quamvis aliquo ex his quatuor modis animus delinquentis fuerit auctus ad id faciendum, aut inductus ad faciendum citius, vel crudelius, quia tunc dicto modo cooperans, quamvis sit causa distincti numero actus, non influit in homicidium, quoad substantiam, sed tantum, quoad modum. Hæc ille, in qui, quoad illud (citius) placere non potest, cum verè, qui ad mortem citius dandam influit, ad substantiam homicidij, nec solum ad modum concurrat.

1 Gass. Hurtad. de irreg. d. 2. dif. 6. n. 20. in edit. Antwerp. 1633. m.

Quem videtur sequi, Bannes apud Dianam p. 8. tr. 7. resol. 92.

7. Consulto autem in hoc tertio dicto notavi illud (nisi fortè, quoad excessum) nam si quis erat determinatus ad furandum decem, tu verò excites ad furandum viginti, te obligari ad restitutionem excessus supra decem, dubium esse non potest.

Quando confessarius non dat consilium de restitutione peenitenti, quam is debet, & similia, diximus in Methodo n. De ijs, qui consilium præbent, cum sint ignorantes, nec apti ad consilium præbendum, legatur omnino Vasquez o.

n In Meth. conf. lib. 3. c. 8. §. 3. o. Vasq. de restit. c. 2. §. 2. d. 5.

§. III.

Consensus, Palpo.

1. **Q**ui vivè per suffragium secretum, sive alio modo consentit, ut fiat actio injusta, obligatur ad restitutionem, id quod ex dictis de consulente, cui valde affinis est consensus, satis liquet. Adde tamen omnino ea, quæ dixi superius a de suffragijs.

a l. 1. c. 3. §. 7. ver. Suffragium, & videatur insuper Dicastill lib. 2. de iust. tr. 2. d. 4. dub. 5. à n. 93.

2 Sicut autem injustus est qui per suum suffragium actioni iniquæ consentit, ita non rarò erit injustus, qui non consentit, ubi assentiri per justitiam deberet, seu, quod idem est, ubi suffragium negat, quando in favorem alicuius, vel in bonum reip, illud ferre oportebat.

Sss 2

tebat.

tebat. Id certè colligitur ex dictis, & videri poterit apud Doctores latius *b.*

b. Mol. d. 732. Dian. p. 3. tr. 2. de dub. Reg. ref. 6. Delugo to. 1. de iust. d. 19. sec. 2. §. 3. à n. 60.

3. Palpo, seu palpator, id est, qui laudando & adulando alium, vel contra, irridendo, arguendo ve alterius ignaviam, est causa actionis injusta, tenetur vtrique ad restitutionem; idq; etià si non laudaverit, animo, ut fieret actio injusta. Satis enim est, si præviderit damnum ex sua laude secuturum: nam si esset cum inadvertentia inculpabili, ex generalibus regulis involuntarij excusandum fore, scimus omnes. De hac ejusmodi adulatione iterum *c* memini me dixisse, nec inutiliter recoleris locum illum.

c. In Meth. Conf. lib. 2. c. 7. §. 3.

§. IV.

Recursus.

I, qui malefactorem receptant, qui protegunt, qui securitatem præbent, ad injuste agendam, vel ad non restituendum, quique prædam servant, quos omnes sub nomine recursus comprehendimus, peccant, & ad restitutionem tenentur, quia, ut sic, sunt causæ actionis injustæ: ut sic, dico; non enim semper, si latro ad te divertat, statim teneris ad restitutionem, sed si ita divertat, ut ante delictum, tu vel tacite, vel expressè promiseris, illum receptare, vnde ipse hac fretus receptatione furatus sit. At post commissum jam furtum, vel homicidium, si illum casu recipias, ne is à li-

toribus v. g. comprehendatur, vel ob aliam causam, cum latronis ut sic receptor non sis, restitutionis reus ne eris. Nam propterea Molina *a* merito excusat Advocatos & procuratores, qui defendunt in judicio fures, vel excusant in ijs, in quibus ipsimet fures possunt se jure defendere; (defendere autem & excusare se possunt, quando culpa est occulta, immo quando non est semiprobatà, quando injustè vexantur, non servato juris ordine &c) eos enim defendunt, non ut fures, sed ut jus habentes in prædictis. Neque obstat, hos, qui defenduntur, & eos, qui ut amici receptantur, probabiliter iterum reddituros ad latrocinia, nec jam ablata reddituros: id enim ipsis imputabitur, non verò justè defendentibus, vel casu receptantibus: casu, inquam; si enim data opera, & ferè semper, vereor, ne latro hoc receptaculo sisus malè agat, & tu formalis sis latronis receptor.

a. Molin. d. 733. Dicast. alios citam l. 2. de restit. tr. 2. d. 4. dub. 6.

2. Hinc fit, ut peccent, & restitutionis obligationem contrahant pater, dominus, Princeps &c. si videntes filium, famulos, vasallos injustè agere, confisos in potentia ipsorum, eos si possunt, non compescant: quia dum sic animati, & in domibus ac civitatibus tuto recepti delicta committunt, suam culpam in patrem, dominosque sine dubitatione transmittunt. De patre dominoque, recipientibus domum amasiam filij vel famuli, vide superius *b.*

b. sup. l. 5. c. 1. §. 4. n. 22. & 23.

3. Non deest tamen interdum excusatio